

Teritoriul numit azi România are premisele pentru a deveni un spațiu geografic extraordinar, însă pentru asta este nevoie de acțiunea câtorva oameni extraordinari. Cum se poate face din țara asta o zonă prosperă, atractivă, interesantă, despre care să se vorbească în mod pozitiv pe scena internațională? Ce se poate clădi pe atuurile pe care le avem, pentru a crește șansele existenței unei populații umane viguroase și bine integrate în mediul de viață, în următoarele decenii și secole? Cum se pot transpune în practică cele trei direcții echivalente ca valoare ale dezvoltării durabile: 1. economic, 2. social și 3. mediu? De ce viziune este nevoie și ce se poate face în mod concret, acum?

Dacă ajungi spre vârful clasei politice, te înconjoară milioane de constrângeri, cu toții doresc să le aduci dreptatea, să le dai o șansă. Desigur, cu toții fac petiții, protestează, amenință sau promit ceva, cu toții au 'capacitate de a face presiune'. Permanent ești constrâns să iei decizii care fac parte din managementul crizei, o veșnică criza care nu se termină. Este de înțeles că într-o asemenea atmosferă, nu prea ai timp și energie de a gândi pe termen lung, de a aborda chestiuni strategice vitale, deoarece există destule probleme mărunte care trebuiau rezolvate deja de alaltăieri, și ele nu suportă amânarea. Sub presiunea circuitului mediatic fără-de-întrerupere, în contextul alegerilor democratice care se apropie veșnic, acestea pot fi acceptate ca probleme prioritare.

Un adevărat om politic are o viziune mai amplă decât managementul cavalcadei multicolore a întâmplărilor zilei, el deslușește trendurile pe termen lung, premisele și șansele de a interveni pozitiv în rezolvarea problemelor majore. Prin acțiunile sale, un astfel de om politic produce schimbări majore, treptate sau tranșante, și intră în Istorie pe un adevărat pedestal, nu rămâne un păcălici marginal. Desigur, un om de un asemenea calibru nu își dorește pedestalul statuiilor pe care se adună porumbeii. El dorește însă să le ofere și celor care nu scriu petiții și nu fac demonstrații în stradă, celor care vor urma peste generații, șansa de a trăi într-o societate mai umană, mai echilibrată, mai prosperă, mai puțin bântuită de catastrofe «naturale», economice, financiare și sociale. În contextul schimbărilor majore și permanente, nu este ușor de a prevedea ce anume va fi valoare peste un secol sau 2 sau 5, dar se poate bănuir că un mediu natural echilibrat va fi cea mai mare valoare pentru o societate umană care dorește să existe. Oare chiar suntem cei mai buni? Delta Dunării, cea mai mare zonă umedă europeană, Carpații, cei mai sălbatici munți europeni... pe baza biodiversității din România, am putea să devenim cunoscuți în Uniunea Europeană ca țara cea mai valoroasă din punctul de vedere al valorilor naturale. În mod teoretic am avea cu ce să ne mândrim, la noi trăiesc pelicani, urși, râși și lupi, noi avem peșterile și plantele endemice alpine, biodiversitatea fluvială a Dunării și speciile din Marea Neagră, nenumărate specii și habitate aparținând la 5 regiuni biogeografice, cel mai mare număr din vreo țară UE... Am avea ocazia să fim cei mai buni în Europa, într-un domeniu relevant și mult dezbătut, cel al protecției valorilor naturale și al utilizării lor doar prin abordări durabile.

Oare ce se întâmplă în realitate? Dacă vedem parcuri naționale devastate de tăietorii de lemne, de la Piatra Craiului la Rodnei, avem o durere de inimă. Deja se știe și pe plan internațional, că lucrurile din România sunt scăpate de sub control. Dacă vedem caprele negre măcelărite, braconajul și vânătoria deșănțată în toată țara, dacă vedem jaful piscicol din Delta, sau urși așteptați de vânători mișelește la momeală... Dacă vedem cum legile sunt încălcate până și de Biserica și Armată când se construiește fără avize în Parcul Național Ceahlău... Dacă vedem lipsa de capacitate profesională și administrativă, lipsa de fonduri care anihilează pe cei care ar

trebui să se ocupe de conservarea biodiversității... Compromisul la nivel penibil este cel care caracterizează ‘acțiunile de protecție’, când administrarea valorilor naționale este dată în mâna unei regii interesate în mod logic, în primul rând de Profit. Trebuie să recunoaștem că este o rușine națională ceea ce se întâmplă cu valorile noastre naturale.

Cine știe unde este Natura? România, paradisul natural din Europa, este între extaz și agonie, în ultima vreme mai mult agonie: inundații, alunecări de teren, defrișări, dispariția de specii etc. Deși aveam comori naturale extraordinare, ele nu sunt puse în valoare la nivelul necesar, ci sunt distruse fără milă. Pe de o parte, oamenii de pe aici nu își dau seama ce valori au în vecinătatea casei, deoarece nu au avut ocazia să compare situația de acasă cu cea dintre betoanele ‘vestului civilizat’. Cât timp vesticii își promovează cele 3 flori amănite pe o ultimă dună de nisip, ca o amintire a naturii care cândva exista înainte de dezastrul ecologic produs de om, noi nu mediatizăm valorile incredibile reprezentate de ecosistemele funcționale și de biodiversitatea lor ridicată.

Cine poate să ajute omul prezentului și viitorului, ursul și pelicanul, și cine ‘stresează’ buha? Există o elită intelectuală capabilă să facă diferența dintre 1. o planificare bazată pe optimism și 2. o strategie care abordează situația la un mod mai realist. Există o elită intelectuală care înțelege că protecția naturii este managementul societății umane; conservarea biodiversității înseamnă protecția șanselor pentru viitorul nostru. Există o mișcare neguvernamentală de mediu, preponderent dependentă de fonduri externe, dar care poate ajuta prin experiența unor proiecte pilot, prin persoanele care au ajuns să cunoască realități naturale, sociale și politice din diferite spații locale sau globale. Există sectorul academic universitar și de cercetare, care prin specialiștii relevanți care mai sunt aici, ar putea să aducă suportul științific.

Ei ar putea realiza designul unei rețele ecologice naționale care să protejeze valorile noastre și să le expună admirației publice locale și internaționale, să facă posibilă atât protecția cât și utilizarea lor pentru ecoturism: ar fi un exemplu de îndeplinire a obligațiilor asumate în cadrul diferitelor convenții internaționale, precum și transpunerea în practică a Directivei Habitare și a Directivei Păsări, obligații pe care le avem în cadrul procesului de integrare în UE. Directiva Cadru Ape va forța regândirea managementului apelor ca sisteme ecologice în care biodiversitatea este o parte importantă. Există o transformare oarecare și în sfera silviculturii, dar înrădăcinarea în trecut nu se poate schimba peste noapte: este o mare problemă când cineva dorește în continuare o viață de lux și huzur, fără a mai fi interesat de păduri devastate aducătoare de dezastre, când cei răspunzători de inundațiile care duc casele la vale, și bătrânii morți agățați pe tufe, nu par să fie impresionați și dornici să oprească... tăierile. De cine este nevoie? Viitorul are nevoie acum de un om politic de vârf, un om de calibrul necesar pentru a înțelege ce este în mod concret dezvoltarea durabilă reală, nedistrugerea șansei generațiilor viitoare de a trăi o viață demnă de om. Ar fi nevoie de politicieni de vârf, care să fie foarte inteligenți și dedicați, care să iubească nu doar omul ci și mediul fără de care societatea umană se destramă și moare; politicieni care să înțeleagă că degeaba rezolvi problemele azi, dacă mâine vine nota de plată ecologică, care va distruge tot ce ai clădit. Salvarea poate veni dinspre sferele cele mai înalte ale Puterii. Mă gândesc cu speranțe la momentul când un Premier, un Președinte, cineva cu putere de decizie va înțelege mai bine șansele pe care le reprezintă valorile naturale pe care le avem... dacă le vom mai avea până atunci. Ca o metaforă ne putem imagina cum acel om politic își va asuma responsabilitatea de a apăra ‘copii viitorului’ a căror avere este prădată de ‘tatăl bețiv’ care își transformă urmașii în ‘fii ploii’. Evident, nu este ușor să lupți cu ‘tatăl bețiv’, care este obișnuit cu ideea că lui i se cuvine totul, evident, copiii aceia născuți sau încă nenăscuți nu au acum cum să îi

mulțumească. Ma întreb, care este rolul omului politic? Este doar populismul electoral ieftin, sau există și o parte de activitate strategică, o investire a unui leu care peste un secol valorează milioane?

Cum se poate începe? Pasul cel mai important ar fi înființarea Agenției Naționale a Ariilor Protejate, ca parte a structurii instituționale de mediu. Miza este mare, diferența dintre un copil mort și unul căruia i se arată viitorul. Ea poate să fie o structură adevărată, la nivelul exigențelor actuale, care să concentreze specialiști cu mare capacitate de gândire și de acțiune, care să pună bazele unei Rețele Naționale de Aarii Protejate, pe care să o dezvolte, să o iubească și să o protejeze ca esență a valorilor naturale pe care le avem. Sau, ea poate să fie o fantomă fără vlagă, fără oameni și fără influență, fără putere și fără viitor, un fel sală de așteptare pentru plecarea la alte locuri mai atractive. Vedem că actuala protecție din Parcurile Naționale și Naturale are numeroase aspecte jalnice, provenind din subordonarea unei regii interesate de exploatarea lemnului, lipsă de strategie coerentă, finanțare penibilă și lipsă de personal performant și adecvat cantitativ,... iar la nivel internațional se cunoaște din ce în ce mai dureros această stare de fapt. Este evident pentru orice om rațional că toate Parcurile Naționale, Parcurile Naturale, Rezervațiile Biosferei și celelalte arii protejate, precum și siturile Natura 2000 care vor ocupa în mod normal cel puțin 20% din suprafața țării (prin implementarea Directivei Habitate și Directivei Păsări a UE), vor trebui să intre sub administrarea acestei Agenții.

Pentru ANAP va fi o muncă serioasă să facă din această Rețea Națională de Aarii Protejate o valoare care să atragă vizitatori, să crească vizibilitatea internațională printr-un exemplu pozitiv, ca țară unde merită să ajungi, să vezi, să investești. Desigur, pentru ca Agenția să funcționeze, este nevoie de acel 1 leu (nevoia de finanțare pe primul an a ANAP estimată în 2007, la Ministerul de Finanțe, a fost definit la nivelul de 7 milioane de Euro). Alocările financiare bugetare vor fi oricum nesemnificative, mai ales dacă se va reuși angajarea de oameni care să fie capabili să aducă și bani UE. Ar fi nevoie de circa 200 de angajați plătiți într-un mod rezonabil, dar în termen de 3-4 ani numărul angajaților ar trebui să fie de circa 500. Dacă vrem ca ANAP să funcționeze, trebuie atrași cei mai buni biologi, zoologi, botaniști, ecologi, geografi, speologi, ingineri de mediu, hidrotehnicieni, silvicultori, analiști ai politicilor de mediu, economiști, specialiști în comunicare și manageri, pe lângă care este nevoie de o devotată echipă de rangeri. Protejarea în mod real a celor mai superbe zone din peisajul 'carpato-danubiano- pontic' ar fi în sfârșit o realizare cu care să ne putem mândri.

Există țări, practic toate statele vest-europene, care au plante frumoase, sub care se ascunde dezastrul ecologic real. Am putea fi un exemplu concret de integrare în mediu, de dezvoltare bazată pe capacitatea de suport a ariei noastre, am putea să fim un exemplu european și chiar global. Va fi o șansă mare pentru politicieni vizionari și realiști, care înțeleg miza, diferența între a submina viitorul nostru sau a deschide șansa reală spre un viitor uman. Privind clasa noastră politică, ne putem întreba, oare când va fi posibilă o astfel de abordare? Există spațiu pentru gândire strategică și implementare, sau criza permanentă a 'jocului politic' este un plan al nimicniciei din care nu există scăpare. Într-o Lume în care resursele naturale sunt în degradare, și crizele ecologice din ce în ce mai puternice, ar fi șansa omului politic să facă ceva pozitiv pentru prezent și pentru viitor, un rezultat cu care se poate intra demn în Istorie. Sau se poate sta pe margine, pe bordură, dacă mai este loc printre atâția Păcălici, care au avut posibilitatea dar nu și capacitatea de a face ceva realmente Istoric pentru oamenii în fruntea cărora se aflau... vremelnici.

Stimați oameni politici de vârf ai societății noastre, doresc să vă întreb, Dumneavoastră ce

Șanse pentru Copilul Viitorului

Scris de dr. Peter Lengyel

Luni, 16 Ianuarie 2012 08:45 - Ultima actualizare Luni, 16 Ianuarie 2012 11:58

păreră aveți despre valorile naturale extraordinare din țara noastră, despre degradarea lor în fiecare zi, ieri, azi, mâine, despre braconaj cumplit și inundații catastrofale și defrișări «incontrolabile»? Doresc să vă întreb și despre voință politică sau lipsa ei, acum, la deciderea bugetului pe anul ce urmează, în ceea ce privește crearea unei Agenții Naționale a Ariilor Protejate care să nu fie un copil născut mort, ci unul care are în față tot Viitorul.

Apărut în Cotidianul, la 3 noiembrie 2006 (Pentru copilul viitorului)

© dr. Peter Lengyel SURSA: <http://peterlengyel.wordpress.com/2012/01/15/sanse-pentru-copilul-viitorului/>